

Dariusz Przybył

Wiedza na temat inkubatorów przedsiębiorczości oraz ich rola w rozwoju sektora MSP

Ekonomiczne Problemy Usług nr 34, 219-224

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

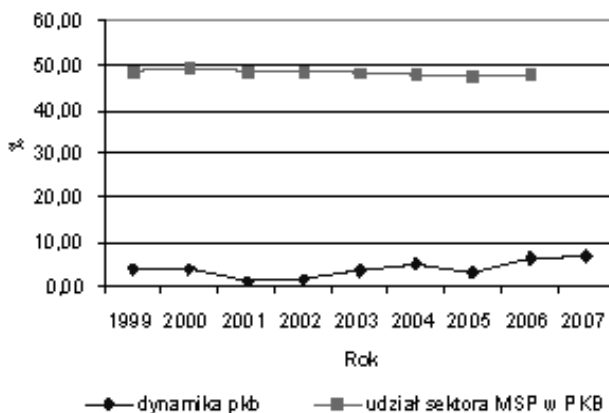
DARIUSZ PRZYBYŁ

Politechnika Poznańska

WIEDZA NA TEMAT INKUBATORÓW PRZEDSIĘBIORCZOŚCI ORAZ ICH ROLA W ROZWOJU SEKTORA MSP

Wprowadzenie

Co wpływa na rozwój gospodarczy danego kraju? Odpowiedź jest prostsza jeśli zaznaczymy, iż dany kraj jest krajem demokratycznym z wolnym rynkiem handlu. Takim krajem jest Polska, wskaźnikiem jej rozwoju gospodarczego jest min. wartość Produktu Krajowego Brutto (PKB). Uogólniając, ok. 40% PKB wytwarzają firmy małe i średnie, czyli sektor MSP. Tak więc można określić, iż sektor MSP jest bardzo ważną, jeśli nie najważniejszą, gałęzią gospodarki wpływającą na rozwój kraju. Wykres nr 1 obrazuje dynamikę zmian PKB w Polsce względem udziału sektora MSP w PKB.

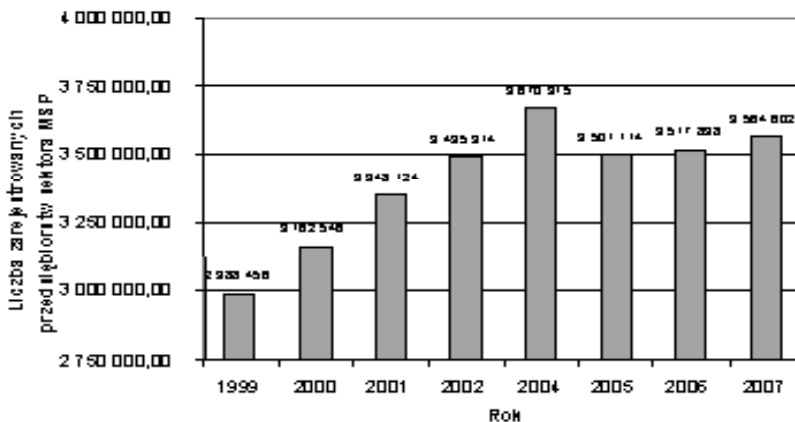

Wykres 1. Dynamika PKB względem udziału sektora MSP w PKB

Źródło: Raport o stanie sektora MSP w Polsce w latach z lat 2000 do 2008¹.

¹ Raport o stanie sektora MSP w Polsce w latach 2006–2007, PARP, Warszawa 2008; Raport o stanie sektora MSP w Polsce w latach 2005–2006, PARP, Warszawa 2007; Raport o stanie sektora MSP w Polsce

Analizując trend obu wykresów, można zauważyć analogię pomiędzy udziałem sektora MSP w PKB, a zmianą w dynamice PKB. Nie jest to jednak wpływ oczywisty, jednakże potwierdza fakt, iż ta gałąź gospodarki wpływa wprost na rozwój danego kraju. Na udział sektora MSP w PKB Polski w 66%² składają się firmy (a raczej ich działalność) określane mianem mikro, czyli dające samo zatrudnienie lub/i zatrudniające od 0–9 osób. Tak więc można wysunąć wniosek, iż mikro przedsiębiorstwa są znaczącą gałęzią gospodarki demokratycznego państwa. Wniosek ten potwierdzają raporty komisji Unii Europejskiej³, formułując stwierdzenie, iż sektor MSP jest trzonem gospodarki Unii Europejskiej, tworząc ponad 100mln miejsc pracy, stanowiąc 99% firm w unii europejskiej. O tym jak ważnym tematem jest rozwój sektora MSP dla Polski można się przekonać, obserwując strategię rozwoju kraju na lata 2007–2015⁴, w której możemy przeczytać, iż jednym z priorytetów jest wzrost konkurencyjności i innowacji gospodarki, a jego działaniem rozwój przedsiębiorczości. Jak przekłada się udział procentowy sektora MSP w PKB na rzeczywistą ilość firm prezentuje wykres 2.

Wykres 2. Liczba przedsiębiorstw sektora MSP w poszczególnych latach w Polsce

Źródło: Raport o stanie sektora MSP w Polsce w latach z lat 2000 do 2008¹.

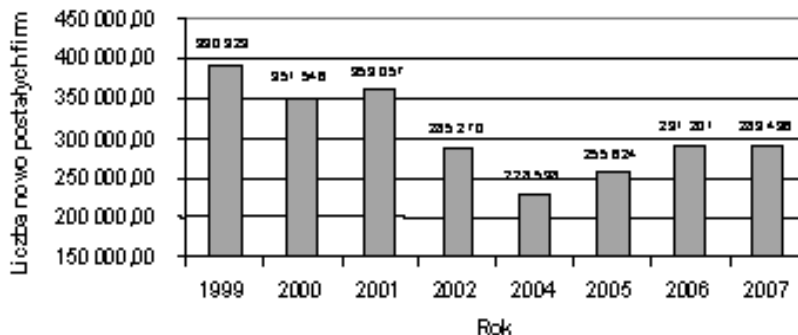
w latach 2004–2005, PARP, Warszawa 2006; *Raport o stanie sektora MSP w Polsce w latach 2002–2003*, PARP, Warszawa 2004; *Raport o stanie sektora MSP w Polsce w latach 2001–2002*, PARP, Warszawa 2003; *Raport o stanie sektora MSP w Polsce w latach 2000–2001*, PARP, Warszawa 2002.

² Średnia arytmetyczna na podstawie udziału mikro firm w tworzeniu PKB w latach 2003, 2004, 2005, 2006 na podstawie: *Raport o stanie sektora MSP w Polsce w latach 2006–2007*, PARP, Warszawa 2008; *Raport o stanie sektora MSP w Polsce w latach 2005–2006*, PARP, Warszawa 2007; *Raport o stanie sektora MSP w Polsce w latach 2004–2005*, PARP, Warszawa 2006.

³ http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/facts_figures.htm.

⁴ Min. Rozwoju Regionalnego, *Strategia Rozwoju Kraju 2007–2015*, Warszawa, listopad 2006.

Z wykresu 2 możemy odczytać, iż aktualnie w Polsce mamy około 3,5mln firm sektora MSP. W ciągu ostatnich lat tendencja ilości firm sektora MSP była wzrostowa z wyjątkiem przełomu roku 2004 i 2005. Porównując wykres 2 z wykresem 1 można zauważyć, iż pomiędzy rokiem 2004 i 2005 nastąpił również spadek dynamiki wzrostu PKB. Wykres 3 przedstawia ilość nowopowstałych firm sektora MSP w danym roku.

Wykres 3. Liczba nowopowstałych przedsiębiorstw sektora MSP w poszczególnych latach w Polsce

Źródło: Raport o stanie sektora MSP w Polsce w latach z lat 2000 do 2008¹.

Porównując wykres nr 2 z wykresem nr 3 można zauważyć iż „kształt” wykresu jest pomiędzy nimi odwrotny. W 2007 roku w Polsce powstało ok. 289 tys. firm sektora MSP.

Rola inkubatorów przedsiębiorczości w rozwoju sektora MSP

Część firm wymienionych powyżej powstała poprzez uczestnictwo w procesie inkubacji przedsiębiorstw. Niestety, nie ma miarodajnych danych co do ilości firm, które powstają rocznie dzięki pomocy ze strony inkubatorów przedsiębiorczości⁵. Wprawdzie istnieją raporty takie jak raport Stowarzyszenia Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce⁶ lub Benchmarking Parków technologicznych w Polsce⁷, jednakże wystarczy dokładniejsza znajomość poszczególnych regionów, by stwierdzić, iż opracowania te mają charakter przeglądowy. Ze względu na wiedzę autora dalsza część rozważań będzie

⁵ Autor pod pojęciem inkubator przedsiębiorczości na potrzeby tego artykułu rozumie inkubatory przedsiębiorczości, akademickie inkubatory przedsiębiorczości, Preinkubatory, inkubatory mieszczące się w parkach technologicznych. Takie uproszczenie zostało zastosowanie, ponieważ wszystkie te instytucje mają jeden cel w postaci pomocy uruchamiania i przetrwania firm sektora MSP, w szczególności mikro firm.

⁶ *Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w Polsce*, K.B. Matusiak (red.), Stowarzyszenie Organizatorów Ośrodków Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce Raport 2007, Łódź/Kielce/Poznań 2007.

⁷ *Benchmarking Parków technologicznych w Polsce*, PARP, Warszawa 2008.

opierała się na przykładzie miasta Poznań oraz jego otoczenia. Kampania państwa oraz działania organizacji okołobiznesowych przynajmniej w rejonie miasta Poznań, promujące idee przedsiębiorczości są bardzo widoczne. Około raz na 2 tygodnie⁸ lub częściej odbywa się spotkanie lub debata społeczna. Na tych spotkaniach osoby z terenu Poznania i okolic debatują nad tym, jak jeszcze bardziej ożywić sektor MSP. W samym Poznaniu działa aktywnie przynajmniej pięć inkubatorów Przedsiębiorczości⁹. Plany ze strony województwa są też ogromne. Na konferencji 16 grudnia „Najlepsze Kadry Dla Wielkopolski”, ze strony władz Województwa Wielkopolskiego można było usłyszeć, iż w najbliższym czasie student pytany kim chce być w przyszłości, ma odpowiedzieć: przedsiębiorcą, a za kilka-kilka-naście lat dziecko w przedszkolu pytane kim chce zostać w przyszłości, zamiast odpowiedzieć: strażakiem, policjantem, ma odpowiadać: przedsiębiorcą. Oczywiście te wypowiedzi w luźny sposób prezentują plany regionu, które nie są niczym wyjątkowym w skali kraju. W mediach (telewizji, radiu) w dostatecznej ilości reklamowane są fundusze europejskie wspierające działania B+R¹⁰ lub/i innowacyjność.

Wiedza na temat działalności inkubatorów przedsiębiorczości

Przy tak dużej ilości informacji na temat planów rozwoju sektora MSP, troski o ich rozwój ze strony Państwa, Unii Europejskiej, a co za tym idzie instytucji otoczenia biznesu, autor poniższego referatu postanowił sprawdzić jaki jest stan świadomości planów „góry” wśród grupy docelowej. Grupa docelowa została w tym przypadku zawężona do próbki z grupy studentów Politechniki Poznańskiej. Nie jest to duże ograniczenie, bo to właśnie studenci są grupą, w której pokłada się nadzieję na pobudzenie sektora MSP. Dedykowanym narzędziem pomocy studentom w zakładaniu swoich firm lub testowaniu pomysłów biznesowych są Inkubatory Przedsiębiorczości. Z działań Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego można wywnioskować, iż przy każdej większej polskiej uczelni powinien się znajdować inkubator przedsiębiorczości. Analizując Poznań, który jest jednym z większych miast akademickich w Polsce, można stwierdzić, iż cel ten został już praktycznie osiągnięty. Jaka jest natomiast wiedza studentów na temat możliwości powiązania swoich planów z własną działalnością gospodarczą, przy znaczącej pomocy ze strony inkubatora przedsiębiorczości?

⁸ Np. w Poznaniu: 25–26 listopada 2008 „Maraton Innowacji”; 16 grudzień 2008, konferencja „Najlepsze Kadry dla Wielkopolski”; 19 grudnia 2008, debata „Zasady Współpracy Między Jednostkami Naukowo-Badawczymi a Przedsiębiorstwami w Wielkopolsce”.

⁹ Nickiel Technology Park Poznań, Inkubator Poznańskiego Parku Naukowo Technologicznego, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości przy Wyższej Szkole Bankowej Poznaniu, Poznański Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości Politechniki Poznańskiej.

¹⁰ B+R, ogólnie akceptowany skrót określający współpracę pomiędzy jednostką (jednostkami) badawczymi a przedsiębiorcą (przedsiębiorcami).

W 2007 roku¹¹ autor niniejszego referatu przeprowadził badanie, na próbie 255 osób wybranych losowo spośród studentów IV, V roku i doktorantów Wydziału Budowy Maszyn i Zarządzania Politechniki Poznańskiej. Łączna liczba studentów Politechniki Poznańskiej wynosi ok. 20 tys. Na pytanie „Czy wiesz czym jest akademicki inkubator przedsiębiorczości?”, studenci odpowiedzieli: 52% – słyszałem o tym; 35% – nie mam „zielonego pojęcia”; 12% – orientuję się w ofercie. 72% osób uznało, że pomoc ze strony inkubatora byłaby przydatna. Również 72% badanych odpowiedziało twierdząco na pytanie „Czy planujesz w przyszłości założyć własną firmę?”.

W 2008 roku autor niniejszego referatu wykonał znacznie skromniejsze badania (o mniejszej liczebności próbki¹²), zadając pytanie otwarte: Co to jest Inkubator Przedsiębiorczości oraz co to jest Preinkubator Przedsiębiorczości? 37% osób wiedziało choćby w minimalnym stopniu czym jest inkubator przedsiębiorczości, natomiast 10% potrafiło zdefiniować pojęcie „Preinkubator Przedsiębiorczości”. Tak niski procent odpowiedzi dotyczących preinkubacji jest spodziewany, gdyż do dziś nawet w literaturze trudno znaleźć powyższą definicję¹³. Wniosek jest taki, iż w ciągu roku wiedza na temat inkubatorów wśród studentów spadła o 15%. Wynik ten w dużej mierze może wynikać z innej konstrukcji ankiety. W 2007 roku pytanie czym jest inkubator przedsiębiorczości było pytaniem zamkniętym, w badaniu z 2008 roku było pytaniem otwartym. Jednakże bardziej zastanawiającym jest fakt, iż 72% studentów wyrażało chęć założenia własnej działalności, natomiast wiedza, w jaki sposób mogą tego dokonać jest mniejsza. Warty podkreślenia jest fakt, iż na Politechnice Poznańskiej działa Inkubator Przedsiębiorczości od 2007 roku. Badania wykazują, że społeczeństwo już jest gotowe do orientacji pro przedsiębiorczej, jednakże kłopot jest w przepływie informacji i edukacji w jaki sposób tego dokonać. Potwierdzeniem jest doświadczenie autora, polegające na udzieleniu odpowiedzi studentom dlaczego nie uczą ich się praktycznej przedsiębiorczości. Widać jesteśmy na dobrej drodze, potrzebne jest jeszcze trochę wysiłku by osiągnąć sukces.

¹¹ Badanie obejmowało studentów Wydziału Budowy Maszyn i Zarządzania, kierunki: Mechanika, Zarządzanie i Inżynieria Produkcji oraz Inżynieria Materiałowa. Ankieta zawierała 7 pytań, w tym jedno otwarte.

¹² Badanie objęło 75 przypadkowo wybranych studentów roku IV Wydziału Budowy Maszyn i Zarządzania Politechniki Poznańskiej, Kierunki: Zarządzanie i Inżynieria Produkcji, Mechanika

¹³ Autor jako Preinkubację traktuje testowanie przez beneficjenta preinkubacji pomysłu biznesowego bez jego fizycznej rejestracji. Osobowości prawnej beneficjentowi udziela Preinkubator.

**THE LEVEL OF KNOWLEDGE ABOUT BUSINESS INCUBATORS AND THEIRS ROLE
IN THE DEVELOPMENT OF THE SME SECTOR**

Summary

The author of this paper provides a general description of the condition of SME sector in Poland and he defines what role business incubator play in the development of the SME sector. On the basis of research, the author presents the level of knowledge that potential clients have, as far as incubators services are concerned.